

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/172/2024
Identifikačné číslo spisu:	7620202387
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7620202387.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu B. V., nar. XX. XX. XXXX, E. XX, zastúpeného AK Berčo s. r. o., Spišská Nová Ves, J. Hanulu 19, IČO: 54 329 281, proti žalovanému L. V., nar. XX. XX. XXXX, E. XXX, zastúpenému JUDr. Marcelou Kuníkovou, advokátkou, Spišská Nová Ves, Bernolákova 17, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 5C/28/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 15. 5. 2024 sp. zn. 9Co/101/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanému priznáva náhradu trov konania proti žalobcovi v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. 10. 2020 sp. zn. 5C/28/2020 (v poradí druhým) určil, že vlastníkom pozemku, ktorý zodpovedá dielu 1 geometrického plánu o výmere 190 m², ktorý pôvodne patrilo do parcely E-KN č. 932/2, dnes zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie E. a ktorého výmera je dnes začlenená do parcely C-KN č. 930/9, orná pôda o výmere 304 m², zapísanej na liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie E., je žalobca. Rozhodol, že žalobca má nárok na plnú náhradu trov konania proti žalovanému s tým, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. V konaní nebolo sporným, že pôvodným vlastníkom parcely EKN č. 932/2 o výmere 3180 m² zapísanej v pozemnoknižnej vložke č. 517 E. bol Š. R.. Po Š.E. R. prešlo v roku 1973 vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam na jeho právnu nástupkyňu M. V., rod. R. a darovacou zmluvou spísanou vo forme notárskej zápisnice sp. zn. N 69/91, Nz 69/91 zo dňa 27. 02. 1991 registrovanej Štátnym notárstvom v Spišskej Novej Vsi prešli tieto nehnuteľnosti na žalobcu. Po zistení, že žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem tak, ako vyplýva z § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), súd prvej inštancie dospel k záveru, že k zápisu vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti v prospech právnej predchodkyne žalovaného Q. V. došlo na základe osvedčenia o vyhlásení o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam - notárskej zápisnice sp. zn. N 309/97, Nz 304/97 zo dňa 04. 06.

1997 spísanej notárom JUDr. Ľ.P. K.. Žalovaný nepreukázal tvrdenie, že jeho právna predchodkyňa nadobudla predmetnú nehnuteľnosť v roku 1953 na základe neformálneho prevodu od vtedajšieho vlastníka Š. R., ktorému vyplatila kúpnu cenu 3.000 eur a predmetnú nehnuteľnosť dobromyseľne užívala viac ako 10 rokov. K osvedčeniu síce bolo pripojené potvrdenie Obecného úradu Teplička zo dňa 04. 06. 1997, z obsahu ktorého ale nie je zrejmé, na základe čoho bolo vydané. Ten istý úrad 6 rokov pred vydaním osvedčenia, ako vyplynulo z dotazníka a čestného vyhlásenia k darovacej zmluve uzavretej dňa 27. februára 1991 medzi v súčasnosti nebohrou matkou žalobcu M. V. ako daryňou a jej synom B. V. ako obdarovaným, nemal proti registrácii zmluvy ani proti samotnému prevodu žiadne námietky. Súhlas s registráciou zmluvy udelili aj Mestský úrad Spišská Nová Ves, odbor výstavby a územného plánu, Poľnohospodárske družstvo Smižany, Štátny majetok Spišská Nová Ves a Východoslovenské lesy, štátny podnik, Spišská Nová Ves. Ani čestné prehlásenie svedka B. M., starostu obce v rokoch 1981 až 1990, a jeho nasledovná svedecká výpoveď nepotvrdili existenciu kvalifikovaného titulu nadobudnutia a dobromyseľnosť držby spornej nehnuteľnosti právnou predchodkyňou žalovaného. K vyhláseniu o vydržaní vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti nebolo doložené vyjadrenie jej posledného známeho vlastníka, teda žalobcu, ktorému svedčil posledný zápis v katastri nehnuteľností. Vlastníctvo žalovaného resp. jeho právnej predchodkyne nemožno vyvodit' ani z obsahu výmeru ONV v Spišskej Novej Vsi zn. XI-711.2-1954 zo dňa 18. 05. 1954, nakoľko je vylúčené, aby vlastníctvo k pozemku bolo založené administratívnym rozhodnutím, ktorým bola predchodkyňi žalovaného povolená stavba rodinného domu na parc. č. 932/2. Vychádzajúc z § 115, § 116 ods. 1, 2, § 126 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej tiež „OZ“) a § 63 zák. č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) dospel okresný súd k názoru, že nárok žalobcu je dôvodný, pretože žalovaný relevantne nepreukázal svoje tvrdenia o splnení podmienok jeho právnej predchodkyne na vydržanie vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam, najmä čo sa týka zákonnosti titulu ich nadobudnutia a následnej oprávnenej dobromyseľnej držby, preto žalobe v celom rozsahu vyhovel. K argumentácii žalovaného odvolávajúcej sa na základné zásady súkromného práva (práva patria bdelym, istota právnych vzťahov a ochrana práv nadobudnutých v dobrej viere s poukazom na nález Ústavného súdu SR I. ÚS/549/2015 súd prvej inštancie uviedol, že tieto nie sú na prejednávany prípad aplikovateľné. V konaní nebola preukázaná dobromyseľnosť držby sporných nehnuteľností právnou predchodkyňou žalovaného a ani skutočnosť, že po smrti matky (dňa 26. 07. 2011) nadobudol sporné nehnuteľnosti žalovaný dedením, nemôže nedobromyseľnú držbu konvalidovať. Navyše ku dňu podania žaloby (dňa 06. 11. 2015) nebola žalovaným splnená podmienka uplynutia vydržacej doby. Z obsahu spisu je zrejmé, že potomkovia neb. Q. V., vrátane žalovaného o situácii ohľadne spornosti vlastníctva nehnuteľností mali vedomosť, resp. pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od nich s ohľadom na všetky okolnosti a povahu prípadu požadovať (vychádzajúc z kritéria priemerne obozretného jedinca), ju mať mohli. Tento fakt vyplynul i z výpovede žalobcu, z ktorej je zrejmé, že brat žalovaného M. V. sa v minulosti zaujímal o kúpu spornej nehnuteľnosti, takže rodina žalovaného, teda i žalovaní mali pochybnosti o tom, že Q. V., resp. následne on samotný, mal byť v skutočnosti subjektom, ktorý mal byť ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri nehnuteľností. Vzhľadom k tomu, že žalobca mal v konaní plný úspech a okresný súd nezistil na strane žalovaného dôvody na uplatnenie ust. § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), priznal žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania voči žalovanému (§ 255 ods. 1 CSP).

2. Krajský súd v Košiciach zo dňa 15. 5. 2024 sp. zn. 9Co/101/2023 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu zamietol (prvý výrok). Rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu (druhý výrok) a žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v celom rozsahu (tretí výrok).

2.1. Odvolací súd vyslovil názor, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nemožno považovať za správne z hľadiska skutkových zistení súdom prvej inštancie, ak súd pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že „...žalovaný relevantne nepreukázal svoje tvrdenia ohľadne splnenia podmienok jeho právnej predchodkyne na vydržanie vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam...“, v dôsledku čoho vec aj nesprávne právne posúdil, ak žalobe vyhovel. Odvolací súd v rámci odvolacieho pojednávania vykonal dokazovanie jednak listinnými dôkazmi, a to potvrdením Miestneho národného výboru Teplička zo dňa 12. 5. 1954, geometrickým plánom zo dňa 28. 4. 1995, ako aj výsluchom strán sporu a dospel k záveru, že nárok žalobcu na určenie vlastníckeho práva nie je dôvodný.

2.2. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že v prejednávanej veci je nesporné, že žalobca sa

domáhal určenia vlastníckeho práva k pozemku, ktorý zodpovedá dielu 1 v zmysle geometrického plánu o výmere 190 m², ktorý pôvodne patrila do parcely KN-E č. 932/2 a ktorého výmera je dnes začlenená do parcely KN-C č. 930/9, k. ú. E.. Výlučným vlastníkom parcely KN-C č. 930/9 orná pôda o výmere 304 m², zapísanej na LV č. XXX je žalovaný, a to na základe osvedčenia o dedení v konaní sp. zn. 7D/132/2011, v ktorom spornú parcelu zdedil po svojej právnej predchodkyni - matke Q. V. zomrelej 26. 7. 2011.

2.3. Keďže žalobca v konaní spochybňoval vlastnícke právo žalovaného tvrdiac, že neexistuje a neexistoval právny dôvod na to, aby právna predchodkyňa žalovaného vydržaním nadobudla vlastnícke právo k dielu č. 1, odvolací súd sa zaoberal námietkou resp. tvrdením žalovaného, že vlastnícke právo nadobudla jeho právna predchodkyňa vydržaním najneskôr k 31. 12. 1963. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že medzi právnym predchodcom žalobcu - Š. R. a právnym predchodcom žalovaného B.G. V. došlo k uzatvoreniu neformálnej kúpnej zmluvy, na základe ktorej Š. R. odpredal B. V. parcelu KN-E. Uvedená právna skutočnosť je zrejماً aj z potvrdenia Miestneho národného výboru v Tepličke zo dňa 12. 5. 1954, ktorým Miestny národný výbor na základe prehlásenia Š. R. potvrdil odpredaj pozemkov na stavbu rodinného domu B. V. (č. l. 351). Sporným ostával predmet uvedenej neformálnej kúpnej zmluvy, ako aj jeho výmera. Výmerom Okresného národného výboru v Spišskej Novej Vsi zo dňa 18. 5. 1954 (č. l. 34) bolo preukázané, že sa jednalo o parcelu č. 932/2, k. ú. E., nakoľko uvedeným výmerom Okresný národný výbor povolil stavebníkovi B. V. v obci E. na uvedenej parcele stavbu rodinného domu. Výmera odpredanej parcely na základe neformálnej kúpnej zmluvy vyplýva z geometrického polohopisného plánu zameraného dňa 5. 11. 1956, z ktorého je zrejماً, že z doterajšej parcely KN-E č. 932/2 bola vytvorená parcela KN-E 932/4 o výmere 625 m², ktorej ako vlastníci boli zapísaní B. V. a manželka Q., každý v 1/2-ici vedenej ako dom a dvor (č. l. 22). Z geometrického plánu na právne vyporiadanie a oddelenie parcely vypracovanom dňa 28. 4. 1995 (č. l. 23) je zrejماً, že parcela KN-C č. 930/9 vo výmere 190 m², ktorej súčasťou je aj diel č. 1 bola vytvorená z pôvodnej parcely KN-E č. 932/2 a rovnako z uvedenej parcely bola vytvorená aj parcela KN-C č. 932/4 o výmere 412 m². Z uvedeného geometrického plánu je teda zrejماً, že diel 1 a 2 spolu vo výmere 602 m² (412+190), sa zhodujú s rozlohou uvedenou v geometrickom polohopisnom pláne, vypracovanom 5. 11. 1956, z ktorého vyplýva, že právny predchodca žalovaného B. V. a manželka Q. boli vlastníkami parcely KN-E 932/4, na ktorej mali postavený dom a dvor o rozlohe 623 m². Uvedený skutkový stav zodpovedá aj tvrdeniu žalovaného, že vždy využívali spoločný diel č. 2, ale aj diel č. 1 a odvtedy to užívajú v takom stave, ako je to uvedené v geometrickom pláne. Z uvedeného skutkového stavu ustálil, že aj keď v konaní kúpna zmluva zo strany žalovaného predložená nebola je nesporné, že jeho právni predchodcovia B. V. a jeho manželky Q. vstúpili do dobromyseľnej držby na základe neformálnej kúpnej zmluvy v r. 1953 a minimálne 10 rokov nerušene pozemok užívali, v dôsledku čoho najneskôr do 31. 12. 1963 nadobudli vlastnícke právo k pozemku vydržaním.

2.4. Právne vec posúdil podľa §§ 115, 116, 145 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb.

2.5. Skonštatoval, že k zániku vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcu došlo najneskôr dňom 31. 12. 1963, kedy nadobudli vlastnícke právo originálnym spôsobom k spornej nehnuteľnosti právni predchodcovia žalovaného vydržaním, preto následné darovanie na základe darovacej zmluvy právnou predchodkyňou žalobcu M.P. V. je neúčinné a žalobca v konaní netvrdil a ani nepreukázal takú právnu skutočnosť, na základe ktorej by jeho právna predchodkyňa, resp. on účinne nadobudol vlastnícke právo po 31. 12. 1963. Z uvedeného dôvodu preto nemožno považovať nárok žalobcu na určenie vlastníckeho práva za dôvodný.

2.6. Výrok o trovách prvostupňového a odvolacieho konania vyplýva v ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP, podľa ktorých právo na náhradu trov odvolacieho konania má úspešná strana sporu, v danom prípade žalovaný, preto mu odvolací súd priznal aj náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v celom rozsahu. V rámci dovolacieho konania úspech v konaní mal žalobca, preto odvolací súd uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy dovolacieho konania v celom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, prípustnosť ktorého odôvodnil poukazom na § 420 písm. f) CSP. Namietal, že rozhodnutie je zmatečné, nesprávne a nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní. Poukázal na to, že odvolací súd v bode 37 rozsudku uviedol, že právni predchodcovia žalovaného boli od roku 1953 dobromyseľní, že formálnou kúpnu zmluvou, ktorú možno považovať za spôsobilý titul držby nadobudli do vlastníctva parcelu KN-E č. 932/4 o výmere 623

m² vytvorenú z pôvodnej pozemnoknižnej parcely KN-E č. 932/2, ktorá zodpovedá novovytvoreným parcelám KN-C č. 930/9 a KN-C č. 932/4, ktorých časť tvorí diel č. 1 vo výmere 190 m² a diel č. 2 vo výmere 412 m² parcely reg. KN-E č. 932/2. Právni predchodcovia žalovaného časť spornej parcely od r. 1953 minimálne 10 rokov nerušene užívali. Namietal, že absolútne nie je jasné, akú formálnu kúpnu zmluvu má odvolací súd na mysli, pretože z obsahu spisu to nevyplýva a žalovaný to ani netvrdil. Vytýkal odvolaciemu súdu, že nezobral do úvahy skutočnosť, že ak právni predchodcovia nadobudli pozemky pod svoj dom od Š. R., prečo nenadobudli rovnakým spôsobom aj sporný pozemok. Za dobromyseľnú držbu nemožno považovať iba užívanie pozemku za domom, ktorý nebol ani oplotený ani evidovaný ako ich vlastníctvo. Napokon namietal, že odvolací súd ignoroval pokyn dovolacieho súdu skúmať, či právna predchodkyňa žalovaného bola dôvodne zapísaná ako vlastníčka na základe notárskeho osvedčenia o vydržaní. Žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konania.

4. Žalovaný žiadal dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. Dovolateľ považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za zmätočné, nesprávne, pretože odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že právni predchodcovia žalovaného na základe formálnej kúpnej zmluvy, ktorú možno považovať za spôsobilý titul držby nadobudli predmet sporu do vlastníctva. Vyjadril nesúhlas so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu z dôvodu, že sa tieto závery nezhodujú s vykonanými dôkazmi a boli nesprávne právne posúdené. Dovolací súd preto, vychádzajúc z obsahu dovolania, skúmal existenciu tzv. vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Ak totiž dovolanie z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. zmätočnosť rozhodnutia) neznamená len splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť. Dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), teda takého práva strany sporu na odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces i práva na súdnu ochranu.

7. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne, ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

8. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Odvolací súd dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná preto, lebo k zániku vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcu došlo najneskôr dňom 31. 12. 1963, kedy nadobudli vlastnícke právo originálnym spôsobom k spornej nehnuteľnosti právni predchodcovia žalovaného vydržaním, preto následné darovanie na základe darovacej zmluvy právnou predchodkyňou žalobcu M. V. je neúčinné a žalobca v konaní netvrdil a ani nepreukázal takú právnu skutočnosť, na základe ktorej by jeho právna predchodkyňa, resp. on účinne nadobudol vlastnícke právo po 31. 12. 1963 (bod 41 rozsudku). Splnenie podmienok vydržania v zmysle zákona č. 141/1950 Zb. mal za splnené, pričom spôsobilým titulom vstupu do držby bola neformálna kúpna zmluva uzavretá medzi právnymi predchodcami žalovaného a Š. R. (bod 26, 30, 38 rozsudku). Pokiaľ v bode 37 je uvedený termín formálna kúpna zmluva, ide len o písársku chybu, pretože v celom odôvodnení rozsudku je zmienka len o neformálnej kúpnej zmluve. Z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé právne úvahy odvolacieho súdu, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru v prejednávanej spore. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, pričom to rozhodne nie je tento prípad. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Vo svetle uvedeného nebolo potrebné, aby odvolací súd skúmal, či právna predchodkyňa žalovaného bola dôvodne zapísaná ako vlastníčka na základe notárskeho osvedčenia o vydržaní. Skúmanie okolností s tým súvisiacich bolo irelevantné, pretože už bola vlastníčkou na základe vydržania najneskôr ku koncu roku 1963, ako to skonštatoval odvolací súd (bod 38, 42).

9. Nespôsobilou založiť dôvodnosť dovolania bola aj ďalšia dovolacia námietka žalobcu, ktorá mala spočívať v tom, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, nezobral do úvahy skutočnosť, že ak právni predchodcovia nadobudli pozemky pod svoj dom od Š. R., prečo nenadobudli rovnakým spôsobom aj sporný pozemok. Za dobromyseľné držby nemožno považovať iba užívanie pozemku za domom, ktorý nebol ani oplotený ani evidovaný ako ich vlastníctvo.

10. V súvislosti s uvedenou námietkou dovolateľa treba zdôrazniť, že dovolaním nie je zásadne možné úspešne napadnúť hodnotenie dôkazov. Napadnúť možno len výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, pričom nesprávnosť hodnotenia dôkazov, ako to vyplýva zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, možno vyvodzovať len zo spôsobu, ako k výsledku súd dospel. Dovolací súd poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo

dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd uvádza, že tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

11. V posudzovanej veci z rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmý jeho myšlienkový postup pri hodnotení dôkazov, výsledkom ktorého bol určujúci skutkový záver, podľa ktorého žaloba je nedôvodná preto, lebo k zániku vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcu došlo najneskôr dňom 31. 12. 1963, kedy nadobudli vlastnícke právo originálnym spôsobom k spornej nehnuteľnosti právni predchodcovia žalovaného vydržaním, na základe neformálnej kúpnej zmluvy. Pokiaľ dovolateľ spochybňuje dobromyseľnú držbu pradávných predchodcov žalovaného k časti pozemku za dvorom, z listinných dôkazov založených v spise vyplýva, že Š. R. predal právnym predchodcom žalovaného časť zo svojho pozemku parc. č. 932/2 v k. ú. E. na stavbu domu vo výmere cca 623 m² (prehlásenie Š. R. č. I. 351, výmer ONV v Spišskej Novej Vsi o povolení stavby na parc. č. 322/2 z 18. 5. 1954 č. I. 34, geometrický polohopisný plán z 2. 11. 1967 č. I. 22). Pozemnoknižná parc. č. 322/2 mala podľa geometrického plánu z roku 1957, ktorým došlo k zameraniu nového stavu (po oddelení predmetu predaja právnym predchodcom žalovaného), výmeru z pôvodných 3180 m² na 2557 m². Ku dňu podania žaloby žalobca vlastnil parc. č. 932/2 o výmere 1941 m² (LV č. XXXX, č. I. 6), čo preukazuje, že z pôvodnej pozemnoknižnej parcely 932/2 nedošlo k zmenšeniu výmery len o predmet kúpy právnych predchodcov žalovaného, ale prebehli aj ďalšie zmeny. Správne preto odvolací súd uzavrel, že predmetom neformálnej kúpnej zmluvy bola výmera, ktorá zodpovedá dielu 1 a 2 spolu vo výmere 602 m² (412 + 190) podľa geometrickému plánu z 28. 4. 1995 (č. I. 23). Podľa názoru dovolacieho súdu spôsob, akým odvolací súd dospel k tomuto rozhodujúcemu skutkovému zisteniu, zodpovedá ustanoveniu § 191 CSP v spojení s ustanovením § 185 CSP. Úvahy, ktorými sa v rámci hodnotenia dôkazov riadil, sú v súlade so zásadami formálnej logiky, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť nimi zistené.

12. Vzhľadom na uvedené preto dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom namietaná dôvodnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nie je daná. V súvislosti s ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní konštatuje, že sa jedná o len o samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i polemiku s rozhodnutím odvolacieho súdu, a preto sa nimi nezaoberal.

13. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie je vzhľadom na uvedené nedôvodné, a preto ho ako celok zamietol (§ 448 CSP).

14. Úspešnému žalovanému dovolací súd priznal náhradu trov dovolacieho konania podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.